

Van
KING

Aan
Deelnemers Adviesgroep Informatievoorziening

CC
Chris Batist (IMG 100.000+), Arend van Beek (VIAG)

Tijd/locatie
9:30 – 15:00 uur (inclusief lunch)
Regardz La Vie, Lange Viestraat 351, Utrecht

Betreft/datum
Notulen Adviesgroep Informatievoorziening 13 januari 2017

Leden:

- Brenda de Graaf (IMG 100k+, gemeente Den Haag)
- Ivo van Zitteren (IMG 100k+, gemeente Breda)
- Tom Fränzel (IMG 100k+, gemeente Apeldoorn)
- Marten Alberts (IMG 100k+, gemeente Leiden)
- Paul Stokkermans (VIAG, gemeente Uden)
- Patrick Castenmiller (VIAG, gemeente Hoorn)
- Rob Heimerling (VIAG, gemeente Heerhugowaard)
- Casper Ficke (VIAG, gemeente Purmerend)
- Ellen van der Steen (VIAG, gemeente Apeldoorn)
- Eelco Hotting (IMG 100k+, gemeente Haarlem)
- Theo Peters (KING)
- Jeffrey Gortmaker (KING)

Afwezig
Tom Fränzel, Paul Stokkermans, Casper Ficke, Eelco Hotting

1. Opening

Er wordt later gestart i.v.m. problemen met de trein. Een aantal deelnemers heeft zich afgemeld voor het overleg.

2. Plan van aanpak Standaardisatie KING

Plan van aanpak algemeen

Voor de start van Theo's toelichting wordt vanuit KING en gemeente Den Haag aan de andere deelnemers toegelicht welke discussiepunten op hoofdlijnen spelen rondom deze aanpak.

Over het algemeen betreft dit de koers en het tempo van de aanpak. Volgens rapportage SIG onderzoeksbureau, opgesteld in opdracht van de gemeente Den Haag, sluit de aanpak onvoldoende aan bij de best practices en lessen vanuit de pilot RSGB Bevragingen. Brenda deelt het rapport van SIG over het plan van aanpak met de deelnemers van de adviesgroep. Theo licht daarop toe dat de pilot niet de volle breedte van StUF 4 beslaat, maar het PvA wel. Het PvA is daarnaast mede tot stand gekomen op basis van andere ervaringen dan alleen de pilot. Vanuit dit oogpunt deelt KING niet alle conclusies van het onderzoeksrapport. De vraag is of het advies van SIG in het onderzoeksrapport

over het plan van aanpak terzijde wordt geschoven door KING of dat de kritiek voldoende is meegenomen, maar i.v.m. andere factoren op een andere manier een plek vindt in de vernieuwing van de standaarden.

Waar mogelijk kan de adviesgroep op hoofdlijnen adviseren op het plan van aanpak. De CIO van Den Haag heeft namens de G4 contact met directeur KING gezocht om de verdere samenwerking te bespreken.

Om meer inzicht te geven in de kwestie, licht Theo de aanpak toe aan de hand van de presentatie. Tevens wordt de huidige governance rondom de aanpak StUF uitgelegd. De Regiegroep Gegevens en berichtenstandaarden bestaat uit leveranciers, gemeenten en KING. Zij heeft zeggenschap over de gehele StUF familie en geeft richting en sturing aan de aanpak van StUF, geeft goedkeuring voor nieuwe producten en stelt nieuwe releases vast. Voorstellen voor ontwikkeling, adviezen en uitwerkingen worden gedaan vanuit de Expertgroep StUF en de expertgroep Informatiemodellen aan de Regiegroep. Daarnaast is er voor de koppelvlakstandaarden, zoals Zaak Document Services en Documentcreatieservices een speciale werkgroep van leveranciers en gemeenten om wijzigingen door te voeren en de technische gevolgen te bespreken. De Expertgroep Informatiemodellen stemt af met en adviseert de regiegroep vanuit het semantisch oogpunt. Al deze overleggroepen bestaan uit gemeenten, leveranciers en KING. Eén van de knelpunten is dat vanuit gemeenten onvoldoende weerklank wordt geboden. Leveranciers zijn vaker aanwezig en hebben op dit gebied van de StUF techniek meer expertise dan gemeenten.

Theo bespreekt de verschillende lagen in de StUF familie. De techniek waarmee wordt uitgewisseld wordt bepaald door de gebruikte protocolbindingen in de StUF onderlaag. Daarnaast zijn er horizontale sectormodellen die bijvoorbeeld voorschrijven hoe je persoonsgegevens moet uitwisselen. In de verticale sectormodellen/koppelvakken is beschreven welke informatie in welk bericht wordt uitgewisseld. Daarnaast is er een onderscheid wie de standaard in beheer heeft. Geel is KING en blauw is van andere partijen. Tevens zijn er overlappende en concurrerende standaarden. Het gebruik van bepaalde standaarden wordt gestimuleerd door afspraken met leveranciers en tussen gemeenten (convenanten). De afspraak tussen gemeenten is dat StUF wordt toegepast voor binnengemeentelijke uitwisseling op basis van XML en dat is in 2008 ook zo aan Forum Standaardisatie voorgelegd en vastgesteld.

Na bespreking van de huidige situatie en governance legt Theo uit waarom verandering nodig is en wat er dan precies wordt veranderd. Het resultaat dat deze vernieuwde aanpak op moet leveren is een gewenst beeld van gemeenten en KING gezamenlijk. Zie ook de presentatie op [GEMMA Online](#).

Deze nieuwe aanpak hangt samen met de ontwikkeling richting een nieuw gegevenslandschap. Het ideaal is conceptuele datalaag met een aantal services. Daarbij horen spelregels en uitwisselingsafspraken voor toegang, bevraging en beheer. Daar zijn ook standaarden in interfaces voor nodig om dit mogelijk te maken en te stimuleren. Dit beëindigt (grotendeels) de noodzaak tot lokale kopieën en het distribueren van gegevens en leidt tot rechtstreekse bevraging van gegevens bij de bron. Standaarden hierin moeten vooral ook bijdragen aan controle houden en goed opdrachtgeverschap, maar ook een open markt voor meer leveranciers.

GEMMA 2 heeft wel een datalaag, maar gaat nog uit van koppelvakken. GEMMA 2 heeft nog geen gezamenlijke datalaag als vergezicht. GEMMA 2 datalaag bevat vooral kerngegevens en verder zijn de registraties nog te heteroog.

Met de nieuwe aanpak is een beweging ingezet naar eindproductstandaarden zonder halffabricaten te definiëren. Hierbij worden informatiemodellen als uitgangspunt genomen. Daar moet de samenhang uit voort komen. In RSGB 3 zijn nieuwe basisregistraties verwerkt. In de werkwijze van het opstellen van standaarden ligt een knelpunt omdat RSGB wordt verstuft naar verplichte

entiteiten. Die verstufing levert een aantal functionele beperkingen op zoals ook in de pilot is aangegeven. Hier moet een oplossing voor komen.

Horizontale sectormodellen - Entiteiten

Iedereen is het erover eens dat de laag entiteiten gevuld moet worden vanuit de functionele behoefte die ontstaat bij het opstellen van een koppelvakspecificatie. De discussie tussen gemeente Den Haag/G4 en KING gaat hoofdzakelijk over het proces voor het invullen van de Entiteiten. Dat zou vanuit het advies van SIG gedacht alleen maar achteraf kunnen na de implementatie van een standaard en kan niet vooraf bedacht worden. In de pilot is ook bewezen dat dit zo werkt. Volgens KING zijn er meer inzichten die hierbij een rol spelen dan alleen de pilot RSGB Bevragingen, ook vanuit de huidige uitwisseling is kennis over entiteiten die gewenst/noodzakelijk zijn. In de nieuwe aanpak is de functionele behoefte de basis voor een eindproductstandaard. Dit wordt vanuit het informatiemodel beargumenteerd. Het advies vanuit de pilot en van SIG is om niet van te voren blokken in de entiteiten te definiëren, want wellicht blijken deze entiteiten dan te beperkend te zijn in een later stadium.

Nieuwe aanpak om te komen tot standaardisatie

KING beoogt automatisch XML schema's te genereren voor standaarden. Dat kan doordat alles met Enterprise Architecture is gemaakt. Daarnaast gaat KING de tooling open source beschikbaar stellen samen met de bijbehorende afspraken (dit doet KING samen met Geonovum en Kadaster). De eerste berichtenschema's kunnen al worden gedeeld, maar zijn nog niet gepubliceerd. Dit zijn geen koppelvakschema's in StUF 4, maar nog op basis van Stuf 3.02. Als de onderlaag naar StUF 4 wordt aangepast hoeft alleen de generator aangepast te worden. Dat scheelt een heleboel wijzigingen in informatiemodellen, gegevensmodellen en berichtenspecificaties. Berichten moeten in later stadium worden getoetst op bruikbaarheid. De methodiek is dus onafhankelijk van de gebruikte onderlaag.

Met de nieuwe aanpak kan worden gefocust op de behoefte. De StUF techniek speelt minder een rol. Gemeenten kunnen de functionele behoefte in beeld brengen. Op dit moment is de functionele behoefte meer verweven met techniek en StUF keuzen. Daardoor hebben vooral leveranciers inzicht in de werking van StUF. Ook het toepassen van nieuwe technieken is dan lastiger.

StUF onderlaag

De nieuwe aanpak gaat uit van de huidige StUF onderlaag met aanpassingen. Onderzoeksrapport van SIG adviseert het opnieuw opbouwen van een onderlaag omdat anders wordt gestart met onnodige ballast. Het idee is dat daarmee in één keer alle problemen aangepakt kunnen worden i.p.v. een aanpak in fases. Dat zou meer kosten opleveren. KING ziet echter voldoende situaties in de huidige onderlaag die goed zijn voor hergebruik, zoals een aantal basisafspraken die worden gehanteerd voor een aantal berichten. De lijst met elementen van de huidige onderlaag die gewijzigd moeten worden is vorige week gedeeld met de Regiegroep voor vaststelling StUF 4.

Advies SIG

Op basis van de leerpunten uit het rapport van SIG over StUF-BG is er vanuit de pilot RSGB bevragingen een vernieuwing van de onderlaag in voorbereiding. Het advies van SIG gaat verder Standaarden moeten goed bruikbaar zijn voor de ontwikkelaar. In plaats van een deel behouden en de rest herschrijven wordt gepleit voor alles opschonen en opnieuw bedenken, waarbij wellicht geen onderlaag nodig is. Gemeente Den Haag verwacht veel kosten van de methode die KING wil hanteren. KING benadrukt dat een nieuwe aanpak niet alleen vanuit perspectief van software ontwikkeling kan worden bekeken. KING benadrukt daarnaast ook de expertise van haar medewerkers om standaarden te ontwikkelen en inzicht in de processen met leveranciers en softwareontwikkeling.

KING benadrukt tot slot nog dat de generator nadrukkelijk niet moet worden gezien als een machine die standaarden produceert. De generator hergebruikt eerder bedachte zaken die handig zijn. Het is slechts een hulpmiddel om het werk eenvoudiger en meer consistent uit te voeren. Het meeste is afhankelijk van de input die in de generator gaat.

Reactie leden adviesgroep

Er is geen verschil van mening over de doelen van standaardisatie. De manier waarop en het proces levert echter discussie op. Moet je vanuit een bestaand startpunt werken en in de loop van de tijd functionaliteiten wijzigen en toevoegen en mee laten groeien en aanvullen op basis van koppelvlakken? Of is het beter om 'from scratch' te beginnen en vanuit een volledig nieuwe set van afspraken op te bouwen? Op basis van de huidige kennis van de adviesgroep wordt geconcludeerd dat voor beide opties iets valt te zeggen. De Adviesgroep concludeert dat er veel ruimte zit tussen een advies compleet naast je neer leggen en 100% volgen. KING lijkt op veel punten de adviezen ter harte te hebben genomen, maar moet ook andere belangen in het oog houden. Ook waarschuwen de leden voor een te lange discussie over de werkwijze en het te hanteren systeem. De leden benoemen als risico de wachttijd van een jaar indien geheel opnieuw wordt begonnen. De leden adviseren om te kijken of het mogelijk is de discussie over werkwijze los te trekken van de doelstellingen, bijvoorbeeld door via plateaus te werken.

Planning

In 2017 wordt het project gestart en einde van dit jaar moet methodiek verankerd zijn in een normale werkwijze. Dit betekent niet het einde van de verandering. Dit jaar wordt gebruikt om de methodiek te implementeren, maar dat betekent niet dat alle standaarden vernieuwd zijn. Deze aanpak wordt 1 februari aan de Regiegroep voorgelegd. Indien vastgesteld gaat KING verder met de uitvoering.

Met de huidige governance constructie kan een nieuwe aanpak en standaarden vastgesteld worden. In het huidige landschap is consensus lastig. Het is nu niet altijd helder of een standaard wordt vastgesteld op basis van consensus of niet.

Voorlopig hebben gemeente voldoende aan StUF 3. Belangrijk is om vooral nieuwe principes en standaarden in gebruik te nemen voor basisbevragingen en Omgevingswet. De implementatiestrategie wordt in een later stadium verder ingevuld.

Theo vraagt hoe gemeenten beter betrokken kunnen worden in de nieuwe aanpak. Eerder is al geconcludeerd dat functionele groepen bij uitstek moeten worden bemenst door gemeenten. Leveranciers zijn nodig om in te schatten welke wensen welke impact hebben. Een tweede vereiste is dat gemeenten dan ook daadwerkelijk bijdragen i.p.v. alleen aanwezig zijn. Gemeenten dienen de juiste kennis in huis te hebben. KING heeft in dit kader een leergang op haar wensenlijst. Op dit moment is er geen opleidingsbureau bekend die opleiding/cursus biedt op StUF. Er zijn wel architectuurbureaus die daar inzicht in kunnen bieden.

Daarnaast wordt bekeken of er bij de Commissie D&I een bestuurder als ambassadeur Architectuur wil optreden. Theo vraagt alle deelnemers om een reactie te mailen over wat KING zou moeten organiseren om beter in gesprek te komen over wat is nodig en de functionele behoefte. **(actie)**

3. Agenda volgende keer

De volgende keer wordt benut om verschillende onderwerpen de revue te laten passeren. De stand van zaken rondom de Roadmap (en verschillende onderdelen zoals eIDAS), de aanpak en resultaten van de RSGB bevragingen pilot van KING i.s.m. gemeente Den Haag ihkv standaardisatie, Cloud strategie en Office 365/Onedrive.

Actielijst

Nummer	Actie	Eigenaar	Afgehandeld?
20161021.001	<ul style="list-style-type: none"> - KING maakt PVA voor infrastructuur laag GEMMA. Dit opnemen in het jaarplan. - Samen met de vraag wat is het beeld van de collectivisering en welk actielijst komt daar uit. 	KING	Loopt, wordt opgepakt samen met DA2020
201611118.01	Drietal pitches van CEO's mailen naar de groep	Eelco	Loopt
201611118.02	Visie collectivisering agenderen	Aantink	Loopt
201611118.04	Leden van dit overleg op verzendlijst plaatsen voor ontvangst vergaderstukken commissie D&I	Theo	Afgerond
20161214.01	Maken aanzet in kaart brengen overleggroepen	Theo en Eelco	Loopt
20161214.02	Bespreken lijnen tussen ECIB en Adviesgroep	Theo	Loopt
20161214.03	Aanpassen verslag vorige keer en nagaan of openbaarmaking verslagen GPO mogelijk is	Aantink	Afgerond, staan op Pleio
20170113.01	Input mailen naar Aantink voor organiseren van betrokkenheid van gemeenten bij de nieuwe standaardisatieaanpak	Allen	Loopt